

KOMISJA
EUROPEJSKA

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
EUROPEJSKIEJ DO SPRAW ZAGRANICZNYCH
I POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 3.5.2012 r.
JOIN(2012) 10 final

WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Specjalny Region Administracyjny Makau: sprawozdanie roczne za 2011 r.

WSPÓLNE SPRAWOZDANIE DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Specjalny Region Administracyjny Makau: sprawozdanie roczne za 2011 r.

WPROWADZENIE

Od czasu przekazania Makau Chinom kontynentalnym, które miało miejsce dwanaście lat temu, Unia Europejska i jej państwa członkowskie ściśle monitorują zmiany polityczne i gospodarcze zachodzące w Specjalnym Regionie Administracyjnym (SRA) Makau. W ramach realizacji zobowiązania podjętego w 1999 r. wobec Parlamentu Europejskiego co roku sporządzane jest sprawozdanie na temat zachodzących w Makau zmian. Niniejsze sprawozdanie jest dziesiątym z kolei i obejmuje rok 2011.

Relacje Unii Europejskiej z Makau opierają się na wspólnych wartościach, dziedzictwie europejskim i wspólnych interesach w dziedzinach takich jak gospodarka, środowisko naturalne, edukacja i kultura. W 2011 r. stosunki dwustronne nadal pogłębiały się w ramach umowy ramowej o handlu i współpracy, podpisanej w 1992 r.

UE stwierdza, że w 2011 r. w sposób zadowalający realizowano politykę „jeden kraj, dwa systemy”, zgodnie z ustawą zasadniczą SRA Makau. Podstawowe prawa i wolności ludności Makau były przestrzegane. UE wyraża nadzieję, że Makau będzie czynić dalsze postępy w kierunku większej demokracji w ramach swojej ustawy zasadniczej i zgodnie z oczekiwaniami ludności.

ZMIANY POLITYCZNE

Rok 2011 r. był drugim rokiem urzędowania Fernanda Chui, szefa rządu Makau. W swoim przemówieniu dotyczącym strategii politycznej, wygłoszonym dnia 15 listopada, Fernando Chui podkreślił, iż poprawa standardu życia ludności pozostaje głównym priorytetem rządu. Przedstawił on także działania na rzecz dywersyfikacji gospodarki Makau. Po raz pierwszy ujawnił on także plany reformy politycznej, która ma być wprowadzana w sposób ciągły i zorganizowany.

Dnia 17 listopada rząd SRA Makau zwrócił się do Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych o zinterpretowanie ustawy zasadniczej w celu umożliwienia modyfikacji zasad formowania piątego Zgromadzenia Ustawodawczego, które ma nastąpić w 2013 r., oraz zasad wyboru szefa rządu, który przewidziano na 2014 r. Wyjaśnienia proceduralne wpłynęły pod koniec 2011 r., w następstwie czego sekretarz Makau do spraw administracji i sprawiedliwości, Florinda Chan, rozpoczęła proces konsultacji społecznych celem zgromadzenia opinii społeczeństwa i zmiany systemu politycznego Makau.

W 2011 r. na Tajwanie otwarto Biuro Gospodarcze i Kulturalne Makau. Tajwan z kolei otworzył w Makau Biuro Gospodarcze i Kulturalne Tajpej. Struktury te przyczyniać się mają do zacieśnienia współpracy między Tajwanem a Makau w dziedzinie gospodarki, handlu, turystyki i kultury.

ZMIANY GOSPODARCZE

W 2011 r. gospodarka Makau odnotowała znaczny wzrost. W trzech pierwszych kwartałach roku, dzięki kwitnącym sektorom turystyki i gier hazardowych oraz powrotowi nakładów na inwestycje, wzrost realnego PKB wyniósł 21,8%¹. Napływ turystów nie ustawał, a wpływy z sektora gier hazardowych osiągnęły w 2011 r. rekordowy poziom 269 mld MOP², co stanowi wzrost o 42% w porównaniu z 2010 r. Liczba turystów odwiedzających Makau wzrosła w 2011 r. o 12% i osiągnęła poziom 28 mln. Turyści z Chin kontynentalnych stanowili 58% odwiedzających, co było głównym czynnikiem szybkiego wzrostu gospodarki Makau. Makau nadal pozostaje największym na świecie rynkiem kasyn, deklasując swoim rozmiarem najbliższych konkurentów.

Aby skorzystać z rozkwitu turystyki, deweloperzy planują budowę w Makau dalszych kompleksów hotelowo-kasynowych. W trzecim kwartale 2011 r. w sumie 32 projekty nowych hoteli były bądź w fazie konstrukcji, bądź przechodziły właśnie procedury zatwierdzenia przez właściwe władze³. Po zakończeniu tych projektów dodatkowe 24 tys. pokoi hotelowych zasili obecną pulę 22 356 pokoi. Aby zahamować nadmierny rozwój kasyn, rząd SRA Makau zapowiedział, że do 2013 r. liczba stołów do gry zostanie ograniczona do 5 500, a ich dopuszczalny późniejszy wzrost nie będzie mógł przekraczać 3% rocznie.

W wyniku gwałtownej ekspansji sektora usług problem niedoboru pracowników stał się tym bardziej dokuczliwy. Stopa bezrobocia spadła w ostatnim kwartale 2011 r. do poziomu 2,1%, najniższego w ostatniej dekadzie. Makau w coraz większym stopniu opiera się na pracownikach i specjalistach sprowadzonych z innych krajów w celu zaspokojenia potrzeb rozwijającej się gospodarki. Pod koniec 2011 r. liczba pracowników niebędących mieszkańcami Makau wzrosła z 75 000 (2010 r.) do 94 028, co stanowi 28% całej siły roboczej. Sektor przedsiębiorstw domaga się bardziej dynamicznych i elastycznych zasad importu siły roboczej w celu zaradzenia niedoborom pracowników, zarówno niewykwalifikowanych, jak i wykwalifikowanych.

Inflacja wzrosła gwałtownie z 2,8% w 2010 r. do 5,8% w 2011 r. Aby poprawić standard życia ludności i zahamować inflację, rząd SRA Makau w dalszym ciągu dystrybuował różnego rodzaju fundusze pomocowe i wypłacał gotówkę wszystkim swoim mieszkańcom. Takie środki stosowane są od 2008 r.

Głównym wyzwaniem pozostaje dywersyfikacja gospodarki. Sektor gier hazardowych nadal notował szybki wzrost i pozostał największym źródłem zatrudnienia – zatrudniał 21% całej siły roboczej Makau. W 2011 r. dochody budżetowe z tytułu podatku od gier hazardowych wyniosły 83,5%, podczas gdy w 2007 r. wartość ta wynosiła 72%⁴. Osiągnięto pewne postępy w innych nie-hazardowych sektorach gospodarki, takich jak branża MICE (spotkania, wyjazdy integracyjne i motywacyjne, konwencje i wystawy), a także branża twórcza i kultury. Większość działań na rzecz dywersyfikacji Makau, w tym organizacja targów handlowych i forów na szeroką skalę, była dziełem rządu. Hotele, restauracje i handel detaliczny także osiągnęły dobre wyniki w ubiegłym roku.

¹ O ile nie określono inaczej, dane gospodarcze dotyczące Makau pochodzą ze statystyk urzędowych opublikowanych przez Urząd Statystyczny rządu SRA Makau.

² Źródło: biuro rządu SRA Makau ds. inspekcji i koordynacji gier.

³ Źródło: biuro rządu SRA Makau ds. gruntów, robót budowlanych i transportu.

⁴ Źródło: biuro SRA Makau ds. usług finansowych.

Integracja regionalna jest jednym z priorytetowych celów Makau. Makau nadal dąży do zacieśnienia integracji z regionem delty Rzeki Perłowej, a w ramach forum współpracy gospodarczej i handlowej zajmuje niszową pozycję pośrednika w kontaktach między Chinami a krajami portugalskojęzycznymi. Chiny podkreśliły tę rolę Makau w odrębnym rozdziale swojego dwunastego planu pięcioletniego. Zobowiązały się one wspierać Makau w jego wysiłkach, aby stać się międzynarodowym centrum turystycznym i rozrywkowym oraz platformą współpracy Chin i krajów portugalskojęzycznych w dziedzinie biznesu i handlu. Chiny opowiadają się również za umiarkowaną dywersyfikacją gospodarki Makau. Umowa ramowa o współpracy Makau z prowincją Guangdong została podpisana niezwłocznie po przedstawieniu dwunastego planu pięcioletniego w marcu 2011 r. Celem umowy jest zacieśnienie integracji społeczno-gospodarczej Makau i prowincji Guangdong, ułatwienie dywersyfikacji gospodarki Makau oraz poprawa wykonania umowy o bliższej współpracy gospodarczej Makau z Chinami. Suplement VIII do umowy z Chinami podpisano dnia 14 grudnia 2011 r.

Wyspa Hengqin (zlokalizowana w Zhuhai, Chiny kontynentalne) jest kluczowym projektem rozwoju, łączącym Makau, gminę Zhuhai oraz prowincję Guangdong w ramach umowy ramowej o współpracy między Guangdong a Makau. Jest ona uważana za wzorcowy obszar nowego rodzaju współpracy władz prowincji z SRA Makau. Jeden kilometr kwadratowy terenu dzierżawionego na wyspie przez Makau zostanie wykorzystany na potrzeby Uniwersytetu Makau, a pozostałe cztery – dla rozwoju nowych gałęzi przemysłu. Europejskie przedsiębiorstwa wyraziły duże zainteresowanie drugą z wymienionych parceli Hengqin. Dzierżawiony teren będzie objęty jurysdykcją Makau; opracowywanie bardziej szczegółowych planów trwa. Rząd SRA Makau wykluczył budowę nowych kasyn na tym terenie, stanowiącym geograficzne rozszerzenie SRA.

Makau osiągnęło znaczne postępy pod względem rozbudowywania sieci umów o wymianie informacji podatkowych. W 2011 r. Makau zawarło osiem umów o wymianie informacji podatkowych i jeden protokół do umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania przewidujący wymianę informacji ze swoimi partnerami handlowymi. Makau zawarło już wcześniej pięć umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, przekroczyło więc już wymagany przez G-20 próg 12 odpowiednich umów o opodatkowaniu (w tym 6 z państwami członkowskimi UE). Światowe forum OECD w zakresie przejrzystości i wymiany informacji dla celów podatkowych w swoim sprawozdaniu z przeglądu porównawczego w fazie 1 (*Phase I Peer Review Report*) pozytywnie oceniło wysiłki Makau na rzecz zawierania porozumień zgodnych z normami przyjętymi na poziomie międzynarodowym.

W odniesieniu do handlu towarami między UE a Makau, dwustronne przepływy handlowe odwróciły się w porównaniu z 2008 r., jako że obecnie UE wywozi więcej do Makau niż odwrotnie. Tendencja ta wynikała z kurczenia się bazy produkcyjnej Makau oraz solidnego popytu na towary przywożone. W pierwszych dziewięciu miesiącach 2011 r. wartość wywozu UE do Makau gwałtownie wzrosła o 68% do poziomu 247mln EUR, podczas gdy wartość przywozu UE z Makau osiągnęła poziom 60 mln EUR⁵. UE była drugim po Chinach dostawcą towarów do Makau (24% łącznego przywozu w 2011 r.)⁶. W odniesieniu do inwestycji, 54 przedsiębiorstwa UE prowadzą działalność w Makau⁷. Ponad połowa z nich to przedsiębiorstwa sprzedaży hurtowej i detalicznej, reszta to instytucje finansowe,

⁵ Źródło: Eurostat, stan na dzień 12 stycznia 2012 r.

⁶ Źródło: statystyki dotyczące handlu zagranicznego towarami, Urząd Statystyczny SRA Makau.

⁷ Źródło: statystyki dotyczące inwestycji bezpośrednich, Urząd Statystyczny SRA Makau.

przedsiębiorstwa transportowe, z sektora komunikacji i produkcji przemysłowej. Wzrasta także aktywność izb przemysłowo-handlowych UE w Makau.

WSPÓLPRACA MIĘDZY UE A MAKAU

W 2011 r. dwustronne stosunki i współpraca między UE a Makau nadal rozwijały się w oparciu o solidne istniejące podstawy. Zacieśniona współpraca, w tym w nowych istotnych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, pozostaje kluczowym celem dla obu stron. Cel ten został potwierdzony w ramach konstruktywnych dyskusji na dorocznym posiedzeniu Wspólnego Komitetu UE-Makau, które odbyło się w dniu 29 czerwca 2011 r. w Makau.

Podczas posiedzenia Wspólnego Komitetu obie strony omówiły najnowsze osiągnięcia we wzajemnych stosunkach, w tym w obszarze handlu i inwestycji. Podsumowano także bieżące działania w zakresie współpracy, w tym program współpracy prawnej, trwający program szkoleń dla tłumaczy ustnych Makau oraz różne działania realizowane w Makau w ramach Programu Informacji Gospodarczej Unii Europejskiej dla Hongkongu i Makau (EUBIP). Obie strony wymieniły się aktualnymi informacjami na temat stanu współpracy w sprawach podatkowych oraz przedstawiły swoje stanowiska co do możliwości zacieśnionej współpracy w dziedzinie opodatkowania dochodów z oszczędności.

Doszło także do owocnej wymiany poglądów na temat innych istotnych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym edukacji, wymiany kulturalnej i ochrony środowiska; wyrażono także chęć potraktowania tych dziedzin jako możliwych obszarów przyszłej współpracy. UE zachęcała Makau do podpisania Porozumienia w sprawie zamówień publicznych pod egidą WTO. Postępy zaobserwowane w tych nowych dziedzinach ilustrują rozszerzenie stosunków dwustronnych między UE a Makau.

Dnia 29 czerwca, przy okazji posiedzenia Wspólnego Komitetu, parafowano umowę horyzontalną między Makau a Unią Europejską dotyczącą pewnych aspektów przewozów lotniczych. W ten sposób zacieśniono stosunki dwustronne w dziedzinie transportu lotniczego.

Działania w ramach EUBIP w Makau, współfinansowane przez Komisję Europejską i zarządzane przez Europejską Izbę Handlową (ECC) w Hongkongu, były coraz liczniejsze i coraz bardziej zróżnicowane. Program EUBIP to w dalszym ciągu ważny instrument promujący lepsze zrozumienie między środowiskiem biznesowym UE i Makau. W 2011 r. priorytetowo traktowano kwestie kryzysu zadłużeniowego w Europie, CEPA oraz stosunków handlowych między UE i Chinami, jak również udział w dwóch ważnych dorocznych imprezach w Makau (MIF i MIECF). Udział UE oraz państw członkowskich i firm europejskich w tych dwóch imprezach, w ramach wspólnego pawilonu UE, zapewnił UE znacznie większą widoczność, a dla gości z Makau i Chin kontynentalnych był także doskonałą okazją do nawiązania kontaktów z wystawcami z UE. EUBIP i działania prowadzone w jego ramach w Makau cieszyły się silnym poparciem i zaangażowaniem izb handlowo-przemysłowych państw członkowskich. Bardziej bezpośredni udział przedsiębiorców z Makau w istniejących w ramach programu radach biznesu obejmujących różne sektory przemysłu mogłyby tymczasem wpłynąć na lepszą identyfikację i lepsze zrozumienie specyficznych problemów i interesów przedsiębiorstw.

UE i akredytowane na terytorium Makau państwa członkowskie UE zintensyfikowały działania na szczeblu dyplomacji publicznej w celu dalszego zacieśnienia więzi z Makau, pogłębienia kontaktów międzyludzkich i promowania wymiany studenckiej i międzywydziałowej, w tym w ramach programu Erasmus Mundus. UE w dalszym ciągu wspierała katedrę imienia Jeana Monneta na Uniwersytecie w Makau, która przez cały rok z powodzeniem organizowała konferencje poświęcone Jeanowi Monnetowi. Dzięki wspólnej wystawie zdjęć europejskich obiektów światowego dziedzictwa UNESCO zacieśniono dialog międzykulturowy.

Pod koniec 2011 r. UE opublikowała zaproszenie do składania wniosków dotyczące programu akademickiego UE w Makau, który będzie realizowany w latach 2012–2015. Głównym założeniem programu jest opracowanie działań o szerokim zasięgu w celu zwiększenia widoczności UE i zacieśnienie współpracy akademickiej z unijnymi instytucjami szkolnictwa wyższego, w tym zwiększenie liczby naukowców i studentów prowadzących badania nad kwestiami związanymi z UE.

W 2011 r. prowadzono dalszą współpracę na rzecz zwiększenia liczby wykwalifikowanych tłumaczy ustnych, jakimi władze Makau dysponują, w celu zaspokojenia potrzeb dwujęzycznej, chińsko-portugalskiej administracji. W ramach programu w Makau i Brukseli organizowane są pięciomiesięczne szkolenia tłumaczy ustnych.

UE będzie w dalszym ciągu rozwijać swoje stosunki z SRA Makau, budować powiązania gospodarcze i handlowe, zacieśniać współpracę z przedsiębiorstwami i społeczeństwem obywatelskim oraz promować mobilność i wymianę z mieszkańcami Makau. Różne formy wymiany i dialogu między UE a Makau będą nadal organizowane w 2012 r. UE spodziewa się w szczególności intensyfikacji działań związanych z wymianą kulturalną i kwestiami akademickimi.